

JINÉ AKTY

EVROPSKÁ KOMISE

Zveřejnění žádosti podle čl. 50 odst. 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin

(2017/C 292/09)

Tímto zveřejněním se přiznává právo podat proti žádosti námitku podle článku 51 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ⁽¹⁾.

JEDNOTNÝ DOKUMENT

„SLAVONSKI MED“

EU č.: PDO-HR-02187 – 26.9.2016

CHOP (X) CHZO ()

1. **Název**

„Slavonski med“

2. **Členský stát nebo třetí země**

Chorvatsko

3. **Popis zemědělského produktu nebo potravin**3.1. *Druh produktu*

Třída 1.4 Ostatní produkty živočišného původu (vejce, med, různé mléčné výrobky kromě másla atd.)

3.2. *Popis produktu, k němuž se vztahuje název uvedený v bodě 1*

„Slavonski med“ je med produkovaný místními medonosnými včelami (včela medonosná kraňská, lat. *Apis mellifera carnica* – podtyp panonský) z nektaru medonosných rostlin nebo výměšků živých částí rostlin nebo z výměšků hmyzu sajícího na rostlinách, které se nacházejí na živých částech rostlin, a jež včely sbírají, přetvářejí mísením se svými vlastními specifickými látkami a ukládají, nechávají dehydratovat, uskladňují a nechávají uležet a zrát v medových plástech v zeměpisné oblasti uvedené v bodě 4.

„Slavonski med“ je podle způsobu získávání plástečkový med, med s plástečky a vytočený med. „Slavonski med“ je:

1. akátový med;
2. lipový med;
3. řepkový med;
4. slunečnicový med;
5. kaštanový med;
6. květový med;
7. medovicový med z dubu balkánského.

Charakteristické znaky společné pro „Slavonski med“, jež mají vliv na kvalitu produktu, jsou podíl vody a množství hydroxymethylfurfuralu (HMF). Podíl vody v produktu „Slavonski med“ činí nejvýše 18,3 % a množství HMF představuje nejvýše 16,5 mg/kg. Další specifickou vlastností produktu „Slavonski med“ je přítomnost pylu rostlin z čeledi *Brassicaceae*, *Robinia* spp. a z čeledi *Rosaceae* jakožto doprovodného pylu (alespoň 16 %) nebo ojedinelého pylu (nejvýše 15 %). Množství sacharózy v produktu „Slavonski med“ je nižší než předepsaná hodnota.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 343, 14.12.2012, s. 1.

V následujících tabulkách jsou uvedeny fyzikálně-chemické, organoleptické a pylové vlastnosti jednotlivých druhů medu:

Med	Voda %	HMF mg/kg	Pylové vlastnosti (%)	El. vodivost mS/cm	Aktivita diastázy (podle Schadeovy stupnice)	Množství sacharóz y g/100 g
AKÁTOVÝ	max. 18,3	max. 16,5	min. 20	max. 0,2	min. 8	max. 9
LIPOVÝ	max. 18,3	max. 16,5	min. 25	min. 0,5	min. 8	max. 4
ŘEPKOVÝ	max. 18,3	max. 16,5	min. 61	max. 0,3	min. 8	max. 4
SLUNEČNICOVÝ	max. 18,3	max. 16,5	min. 45	max. 0,6	min. 8	max. 4
KAŠTANOVÝ	max. 18,3	max. 16,5	min. 86	min. 0,8	min. 8	max. 4
KVĚTOVÝ	max. 18,3	max. 16,5	x	max. 0,8	min. 8	max. 4
MEDOVICOVÝ MED Z DUBU BALKÁNSKÉHO	max. 18,3	max. 16,5	x	min. 0,8	min. 8	max. 4

Med	ORGANOLEPTICKÉ VLASTNOSTI MEDU		
	Barva	Chuť	Vůně
AKÁTOVÝ	žlutá až světle žlutá	příjemná chuť akátu	nevýrazná, slabá vůně
LIPOVÝ	světle žlutá až nazelenalá	příjemná, mírně nahořklá chuť	výrazná vůně lipového květu
ŘEPKOVÝ	světle žlutá až slámově žlutá	středně sladká až mírně kyselá	rostlinná, výrazná
SLUNEČNICOVÝ	jantarově žlutá	sladká až mírně trpká chuť	slabá vůně slunečnice
KAŠTANOVÝ	hnědá	hořká až nakyslá	silná pronikavá vůně přezrálého jablka
KVĚTOVÝ	žlutá, načervenalá až po temné odstíny	příjemná sladká, mírně hořká	slabá až intenzivní vůně
MEDOVICOVÝ MED Z DUBU BALKÁNSKÉHO	výrazně tmavá, téměř černá	středně sladká, výrazně kyselá	vůně lesního medu

Med	Rostlinný druh (převládající, doprovodný a ojedinělý pyl)
Akátový	<i>Robinia pseudoacacia</i> (trnovník akát) min. 20 %, <i>Brassicaceae</i> (brukvovité), <i>Rosaceae</i> (růžovité)
Lipový	<i>Tilia</i> (lípa) min. 25 %, <i>Robinia</i> spp. (trnovník akát)
Řepkový	<i>Brassica napus</i> (řepka olejka) min. 61 %, <i>Rosaceae</i> (růžovité), <i>Salix</i> spp. (vrba)
Slunečnicový	<i>Helianthus annuus</i> (slunečnice roční) min 45 %, <i>Brassicaceae</i> (brukvovité)

Med	Rostlinný druh (převládající, doprovodný a ojedinělý pyl)
Kaštanový	<i>Castanea sativa</i> (kaštanovník jedlý) min. 86 %
Kvěťový	<i>Brassicaceae</i> (brukvovité), <i>Rosaceae</i> (růžovité), <i>Salix</i> spp. (vrba)
Medovicový med z dubu balkánského	prvky medovice (spory a <i>hyphae</i>), <i>Castanea sativa</i> (kaštanovník jedlý)

3.3. Krmivo (pouze u produktů živočišného původu) a suroviny (pouze u zpracovaných produktů)

Včely se mohou krmit v neaktivním období (brzy na jaře a pozdě na podzim podle podnebných podmínek). Včely lze krmit cukrem, který musí být vyroben ve vymezené zeměpisné oblasti uvedené v bodě 4. Med nesmí být uváděn na trh jako „Slavonski med“, jestliže nebyly splněny uvedené podmínky pro krmení a pokud je krmení zdrojem potravy včel.

3.4. Specifické kroky při produkci, které se musejí uskutečnit ve vymezené zeměpisné oblasti

Všechny fáze produkce a stáčení produktu „Slavonski med“ musí probíhat ve vymezené zeměpisné oblasti uvedené v bodě 4.

3.5. Zvláštní pravidla pro krájení, strouhání, balení atd. produktu, k němuž se vztahuje zapsaný název

Balení produktu „Slavonski med“ musí probíhat ve vymezené zeměpisné oblasti uvedené v bodě 4, aby se lépe chránila původnost a jakost produktu „Slavonski med“ a aby se zajistila sledovatelnost a kontrola produktu.

Pouze tímto způsobem lze zaručeně zachovat jakost a zamezit jakýmkoli změnám fyzikálně-chemických a organoleptických vlastností. Při přepravě na jiná místa dochází ke změně teploty, vlhkosti a k absorpci cizích pachů a rovněž dochází ke zvýšení HMF a diastázy.

Balením produktu ve vymezené oblasti se též snižuje riziko možného smíchání produktu „Slavonski med“ s medem pocházejícím mimo oblast uvedenou v bodě 4.

3.6. Zvláštní pravidla pro označování produktu, k němuž se vztahuje zapsaný název

Každé balení uváděné na trh musí být označeno níže vyobrazeným logem. Právo používat logo mají za stejných podmínek všichni uživatelé označení, kteří uvádí na trh produkt, jenž je v souladu se specifikacemi. Logo je hnědé a černé barvy, olemované chorvatskou „stuhou“ a nad jeho horním okrajem je v levé části vyobrazena včela. Uvnitř loga se vlevo nachází mapa Chorvatska a v pravé části rok 1879 a starý znak Slavonie. Ve středu loga je pletený včelí úl. V horní části loga je název Slavonski med a ve spodní části tři dubové listy.

Obrázek: logo produktu „Slavonski med“



4. Stručné vymezení zeměpisné oblasti

„Slavonski med“ se vyrábí na vymezeném území Slavonie v rámci správních hranic měst a obcí v těchto župách: na celém území Vukovarsko-srijemské župy, Osječko-baranjské župy, Brodsko-posavské župy, Požeško-slavonské župy, Bjelovarsko-bilogorské župy a Virovitičko-podravské župy a rovněž na území župy Sisačko-moslavačké v obcích a městech: Novska, Lipovljani a Jasenovac.

5. Souvislost se zeměpisnou oblastí

5.1. Údaje o zeměpisné oblasti

Přírodní faktory

Území regionu Slavonie vymezují toky tří velkých nížinných řek: Drávy na severu, Dunaje na východě a Sávy na jihu. Významným přírodním faktorem tohoto území jsou rozdíly v reliéfu a v geomorfologických podmínkách mezi hornatou západní a převážně rovinatou východní částí. Nejnížší bod (78 metrů nad mořem) se nachází na krajním jihovýchodě ve Spačvě.

Z celkové rozlohy 1 248 600 hektarů regionu Slavonie tvoří orná půda 52 % (655 468 hektarů), lesy 29 % (359 605 hektarů), louky 4,2 % a pastviny 1,2 %.

Díky této struktuře a výrazné rozmanitosti klimatických podmínek, konfiguraci terénu a charakteristikám vegetace existují v regionu Slavonie ideální podmínky pro výrobu produktu „Slavonski med“ (akátového medu, lipového medu, řepkového medu, slunečnicového medu, kaštanového medu, květového medu a medovicového medu z dubu balkánského).

S přihlédnutím k jedinečnosti specifických klimatických, pedologických a hydrologických charakteristik a k bohatství fauny a flóry na území Slavonie zřídila Chorvatská republika ve třech oblastech tohoto regionu chráněná území, tj. tři přírodní parky: Kopački rit, Papuk, Lonjsko polje.

Na podnebí a povětrnostní podmínky ve Slavonii mají největší vliv nízká nadmořská výška, umístění v Panonské pánvi a otevřenost vůči vnitrozemí evropského kontinentu. Větší část zimy je tato oblast pod vlivem chladného vzduchu a v létě je zde vzduch velmi teplý. V létě se teploty zvyšují od západu k východu a tímto směrem rovněž klesá množství srážek.

Během všech čtyř ročních období panují teploty vhodné pro růst a rozvoj medonosných rostlin. Průměrná teplota činí na jaře 11,8 °C, v létě 21,1 °C, na podzim 11,3 °C a v zimě 1,0 °C. Průměrná teplota během vegetačního období (od dubna do září) je 18,3 °C.

Rozložení srážek během roku je vhodné pro rostlinnou výrobu a včelařství. Roční úhrn srážek se pohybuje od 104 do 160 dnů.

Průměrná měsíční rychlost větru dosahuje nejvyšších hodnot v jarních měsících (březen, duben) a nejnižších koncem léta a začátkem podzimu (srpen, září). Nejčastější jsou severozápadní a jihovýchodní větry a poté jihozápadní a severovýchodní.

Druhy medonosných rostlin, které rostou ve vymezené oblasti Slavonie, kvetou v různých obdobích (od března do listopadu), což včelám zajišťuje velký výběr nektaru a pylu z medonosných rostlin.

Lidské faktory

Slavonští včelaři jsou pokračovateli včelařské tradice staré 130 let. Zpravidla se jedná o produkci medu v malém jako prostředku k doplnění rodinného příjmu v rodinných hospodářstvích ve venkovských oblastech. Díky dlouholetým zkušenostem s chovem včel na území Slavonie se rozvíjely a přenášely znalosti o včelařství, a to prostřednictvím praxe, dovedností, schopností a znalostí místních lidí.

Včelařská praxe, kterou včelaři v souvislosti s výrobou produktu „Slavonski med“ zdědili po svých předcích, se vyznačuje těmito charakteristikami:

- úly jsou z větší části vyrobené ze dřeva,
- velká pozornost je věnována používání dýmáků, v nichž se jako palivo využívají suché rostlinné zbytky vytvářející jemný kouř,
- včely se nesmí krmit v aktivním období,
- odvíčkování plástů se provádí tradičním způsobem pomocí hřebenu, nože nebo kartáče,
- med se získává vytáčením z rámu bez ohřívání, postupem odstředování,
- med není pasterizován,
- nejvyšší teplota pro dekrystalizaci medu činí 43 °C.

5.2. Podrobnosti týkající se jakosti a vlastností produktu

„Slavonski med“ se vyznačuje nejvyšší hodnotou HMF 16,5 mg/kg a nejvyšším obsahem vody 18,3 % v čerstvém stavu. „Slavonski med“ má pylové spektrum, tj. obsahuje pyl rostlin z čeledi *Brassicaceae*, *Rosaceae* a *Robinia* spp. ve většině jednodruhových i vícedruhových medů, čímž se liší od medu vyráběného v jiných oblastech. Množství sacharózy v produktu „Slavonski med“ je nižší než předepsaná hodnota.

Vlastnosti produktu „Slavonski med“ se promítají v jeho fyzikálních, chemických, pylových a organoleptických vlastnostech. „Slavonski med“ lze dekrystalizovat při nejvyšší teplotě 43 °C, čímž se zaručí, že jeho vlastnosti vázané na specifickou flóru ve vymezené oblasti a včely zůstanou nezměněny.

Název „Slavonski med“ se i dnes používá na trhu i v běžném jazyce (účet, 2014; poděkování za dar, 2015; děkovní dopis, 2015; značka na balení).

5.3. Příčinná souvislost mezi oblastí produkce a vlastnostmi produktu

Díky příznivému podnebí a půdním podmínkám a bohatství medonosných druhů rostlin na slavonských pastvinách, loukách, polích a v rozsáhlých lesích a rovněž v náplavových močálech a mokřadech kolem Sávy, Drávy a Dunaje místní autochtonní včely (lat. *Apis mellifera carnica*, podtyp panonský) již po tisíciletí snadno nacházejí bohaté zdroje nektaru a pylu. Byla vytvořena jedinečná agroekologická oblast, jež umožňuje, aby se „Slavonski med“ vymezil jako čistý odrůdový med. Jako takový je známý a těší se dobrému jménu na trhu.

Včelařské činnosti a podmínky ovlivňující výnosy medu jsou přímo spojené s podnebnými podmínkami a podnebí Slavonie je příznivé pro výrobu produktu „Slavonski med“.

Jarní teploty umožňují raný a intenzivní růst na jaře kvetoucích rostlin, ovocných stromů a luk a letní teploty jsou příznivé pro dozrávání zemědělských kultur, z nichž některé jsou medonosné a důležité pro výrobu produktu „Slavonski med“.

Podzimní podnebné podmínky včelám vyhovují, což se týče přípravy k přezimování, a zimní podnebné podmínky včelám umožňují vhodné přezimování a dobrý začátek nového období.

Optimální teploty na jaře a v létě jsou příznivé pro vylučování nektaru u většiny rostlin. Jarní rostliny vylučují nektar při nižších teplotách a letní rostliny vyžadují vyšší noční teploty, aby se vylučování nezastavilo či neomezilo.

Dešťové srážky padají méně než třetinu dní v roce (nejméně 104 dní), což znamená, že během roku je dostatek dní bez srážek, kdy včely mohou sbírat nektar.

Na jaře mají včely k dispozici větší množství nektaru z rostlin, díky němuž získávají energii a snáze odolávají vzdušným proudům. Během pozdního léta se snižuje síla větru i množství nektaru a včely spotřebují méně energie na odolávání větru a lépe ji mohou využít k přípravě na přezimování.

V měsíčníku Chorvatsko-slavonské hospodářské společnosti (*List mesečni horvatsko-slavonskog Gospodarskog društva*) z roku 1845 se ve zprávě đakovské pobočky uvádí, že „ve Slavonii neexistuje město ani obec, kde by se nevyrobil kvalitní med“. V roce 1879 byl v Osijeku založen Slavonský včelařský spolek jako první a nejstarší spolek svého druhu v jihovýchodní Evropě a již od roku 1881 začal vycházet časopis „*Slavonska Pčela*“ (Slavonská včela) jakožto věstník „*Orgánu slavonského včelařského spolku*“. Po zřízení časopisu se velmi rychle začaly vytvářet pobočky spolku. Slavonský včelařský spolek se intenzivně zabýval pokrokem slavonského včelařství a zlepšováním kvality produktu „Slavonski med“, povzbuzováním učitelů prvního stupně základních škol k rozvoji včelařství, zvyšováním povědomí o pokroku v oboru, šířením poznatků o novinkách v oblasti včelařství, vydáváním kalendářů pro včelařské činnosti apod. O významu pro rozvoj včelařství ve Slavonii i v celém Chorvatsku svědčí skutečnost, že zakladatel a mnoholetý tajemník tohoto nejstaršího spolku a zároveň editor časopisu „*Slavonska Pčela*“ Bogdan Penjić (1852–1918) je nazýván otcem chorvatského moderního včelařství. Jeho jméno je spojováno se zavedením prvních úlů s mobilními plásty v těchto krajích (v roce 1871), s prvními zařízeními na vytáčení medu a používáním voskových mezištěn (v roce 1879). V roce 1889 se v Osijeku konala první včelařská výstava a v roce 1903 vyzval vukovarský včelařský spolek v hospodářském věstníku *Gospodarski list* k uspořádání trhu s medem.

Díky vzájemnému působení specifických půdních a klimatických podmínek a staletých zkušeností místních obyvatel s chovem včel má „Slavonski med“ specifické fyzikálně-chemické složení a specifické senzorycké vlastnosti, jimiž je proslulý a pro které je ceněný u spotřebitelů.

Odkaz na zveřejnění specifikace produktu

(čl. 6 odst. 1 druhý pododstavec tohoto nařízení)

<http://www.mps.hr/UserDocsImages/HRANA/SLAVONSKI%20MED/Izmijenjena%20Specifikacija%20proizvoda-Slavonski%20med%20.pdf>